

BANKSZÖVETSÉGEK A VÁLTOZÓ VILÁGBAN

Sladjana Sredojevic – Milan Brkovic

Banking Associations

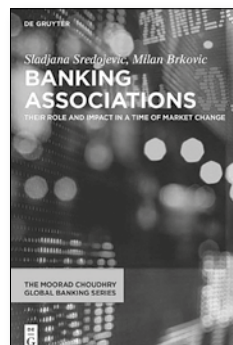
Their Role and Impact in a Time of Market Change

The Moorad Choudhry

Global Banking Series

Berlin/Boston, 2022

Walter de Gruyter GmbH

A gazdaságpolitikai és gazdasági kérdések tárgyalásakor a bankszektor mint a minden más ágazat működésére ható terület kiemelt, gyakran különválasztott figyelmet kap. Ez logikus, hiszen ez az egyetlen ágazat, amely a gazdasági változások tükröképét mutatja, ugyanis amikor jól megy a gazdaságnak, akkor jól megy a bankszektornak – és ez fordítva is igaz. A hatásmechanizmusban viszont a bankszektor elsődlegességét láthatjuk, hiszen ahol a bankszektor aktív szerepet tud vállalni a gazdasági, ma már egyre inkább a fenntartható gazdasági növekedésben, ott dinamikusabb a gazdasági fejlődés, szorosabbak a külkereskedelmi kapcsolatok és nő az ország tökevonzó képessége.

A bankszektor gazdasági szerepvállalását, fejlődését, szabályozási környezetét, kormányzati kapcsolatát, érdekképviselését nagy hatékonysággal a közös érdekképviselői szervük, a saját bankszövetségük fogja össze (Alapszabály, 2022). Éppen ezért izgalmas olvasmány az idén megjelent „*Banking Associations – Their Role and Impact in a Time of Market Change*” [Bankszövetségek – Szerepük és hatásuk a piaci változások idején] című szakkönyv.

A könyvet Sladjana Sredojevic és Milan Brkovic, a Szerb Bankszövetség (Association of Serbian Banks) szakemberei írták, mind elektronikus, mind nyomtatott változatban elérhető.

A szerzők a lehető legteljesebb áttekintéssel dolgozták fel a világ bankszövetségeinek, szám szerint hetvennek a történetét, irányítási struktúráját, fő céljait, speciális tevékenységeit. Ebbe a körbe beletartozik minden európai és a világ más térségeiben működő, meghatározó bankszövetség, valamint a földrészek/régiók bankszövetségeit összefogó, nemzetközi bankföderációk vizsgálata is.

A könyv három fő fejezetre tagolódik: (i) a bankszövetségek története, szervezete, tulajdonosai, általános céljai és feladatai; (ii) a bankszövetségek tulajdonosai, a

tevékenységek és prioritások átalakulása, gazdasági hatásai; (iii) az egyes bankszövetségek bemutatása, valamint az általános tevékenységükön túlmutató szerepvállalások összefoglalása.

A könyvajánló írójaként szubjektív módon most kiemelem a bankszövetségek alapításának adatait. Az első bankszövetségek a 19. század második felében jelentek meg, az American Bankers Associationt 1875-ben Saratoga Springsben (N.Y.) alapították meg, a Canadian Bankers Associationt pedig 1891-ben – az akkori gazdasági központban –, Montrealban. Európában a bankszövetségek megalapítása a 20. század első éveiben kezdődött, így Németországban 1901-ben, Magyarországon 1903-ban, míg pl. Svájcban (ne feledjük, hogy még az első világháború előtt vagyunk!) 1912-ben.

Magyarországon a Pénzintézetek Országos Egyesülése (POE) volt az első bankszövetség jellegű érdekképviselő, amelyet számos további követett. Ezek közül kiemelkedett az 1919-ben alapított Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete (TÉBE). „Ezek (szerk.: POE és TÉBE) voltak a 20. század első felében a legfontosabb érdekvédelmi szervezetei a banki közönségnek” (Müller, 2014:10).

Az első világháborút újabb bankszövetség-alapítási hullám követte egyrészt az egykori Osztrák-Magyar Monarchiából létrejött, új országokban (például Jugoszláviában 1921-ben), másrészt egyes korábban lemaradt országokban – például Olaszországban (1919) vagy Görögországban (1928). A következő hullám az 1929–1933-as nagy gazdasági világválságot (Great Depression) követte (például Egyiptom, 1936; Luxemburg, 1939). A következő nagy hullám pedig Közép-Európában a rendszerváltozás utáni időszak volt, amikor is a II. világháborút követő években felszámolt bankszövetségek helyett újak alakultak, a térségben elsőként 1989-ben Magyarországon.

A másik kiemelt, egyben ugyancsak komolyabb érdeklődést keltő terület a szerzők által készített kérdőívekhez kapcsolódik. Az egyik izgalmas kérdés, hogy a nemzeti bankszövetségek és a bankszövetségi aktivitások társadalmi szinten eléggé ismertek-e. Erre a kérdésre maguk a bankszövetségek kétharmados többséggel nemmel válaszoltak.

A másik fontos kérdés előre tekint. Mik lesznek a bankszövetségek meghatározó feladatai a jövőben? Kétharmados támogatottságot szerzett a tagság erősebb érdekképviselője, 50 százalékos támogatottságot az erősebb médiajelenlét, és egyharmados támogatottságot kapott a banki ügyfélkört fókuszba helyező aktivitás.

Sladjana Sredojevic és Milan Brkovic a szerb bankszövetség megalapításának 100 éves évfordulójára készítette el könyvét. Ebben alaposan körüljárták a bankszövetségek történetét, funkcióit és időben változó hangsúlyú feladataikat. A könyv hiánypótló, hiszen eddig csak egyes nemzeti bankszövetségek mutatták be a saját

történetüket. Globális szintű összefoglalás, fejlődéstörténeti és aktivitási összehasonlítás eddig nem született. A szerzők ennek a nagy feladatnak – az észszerű terjedelmi korlátok között – magas szinten eleget tettek. A könyv közérdeklődésre is számot tarthat, hiszen az egyes nemzeti bankszövetségek aktivitását beilleszti a globális pénzügyi rendszerbe. Tanulságos olvasmány szektorunk minden szereplője számára, továbbá bátran ajánlható mindenkinek, aki fontos társadalmi és gazdasági összefüggések iránt érdeklődik. A mind szorosabb, kiterjedtebb szerb–magyar kapcsolatok ismeretében pedig örömmel veszek részt e könyv népszerűsítésében.

Kovács Levente

HIVATKOZÁSOK

- Alapszabály (2022): A Magyar Bankszövetség Alapszabálya, https://www.bankszovetseg.hu/Public/Alapdokumentumok/HATALYOS_alapszabaly_magyar_2022.pdf.
- MÜLLER J. – KOVÁCS T. – KOVÁCS L. (2014): *A Magyar Bankszövetség története*. Budapest: Tarsoly, ISBN 978-963-9570-57-3. <https://bankszovetseg.hu/Content/Publikaciok/A-Magyar-Banksz%c3%b6vets%c3%a9g-t%c3%b6rt%c3%a9nete.pdf>
- SREDOJEVIC, S. – BRKOVIC, M. (2022): *Banking Associations – Their Role and Impact in a Time of Market Change*. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, ISBN 978-3-11-069221-1. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110692402/html>.